

گردشگری مذهبی

(مبانی- رویکردها- راهکارها)

مؤلف:

دکتر محمد حسین ایمانی خوشخو

(عضو هیئت علمی دانشگاه علم و فرهنگ)

دکتر مهدیه شهبازی فراهانی

(مدرس دانشگاه علم و فرهنگ)

- سرشناسه : ایمانی خوشخو، محمدحسین، ۱۳۳۹ -
- عنوان و نام پدیدآور : گردشگری مذهبی (مبانی، رویکردها و راهکارها) / مولف محمدحسین ایمانی خوشخو، مهدیه شهبابی فراهانی.
- مشخصات نشر : تهران: نور، ۱۳۹۶.
- مشخصات ظاهری : ۷۶۷ ص.: جدول، نمودار.
- شابک : ۱۵۰۰۰۰۰ ریال: 978-600-6645-47-6
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.
- رصوه : گردشگری -- جنبه‌های مذهبی
- موضوع : Tourism -- Religious aspects
- موضوع : گردشگری
- موضوع : Tourism
- شناسه افزوده : شهبابی فراهانی، مهدیه، ۱۳۶۵ -
- رده بندی کنگره : ۵۶G، ۱۵۶G، ۱۳۹۶۹ الف ۹
- رده بندی دیویی : ۶۹۱، ۰۱
- شماره کتابشناسی ملی : ۶۵۱۸۰۶

عنوان: گردشگری مذهبی (مباحث و رویکردها) (راکارها)
نویسنده: دکتر محمد مسین ایمان، دانشور و دکتر مهدیه شهبازی فراهانی

ناشر: نورا - موسسه توسعه دانش و پژوهش ایران

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۴۵-۴۷-۶

میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، کوچه فردوسی، پلاک ۸ واحد ۱۰، تهران ۱۳۹۳۷۹۳۶۶

پست الکترونیکی
nashrenoora@yahoo.com

سایت انتشارات
www.nashrenoora.ir

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بخش اول: کلیات (انسان - سفر)

فصل اول: فلسفه وجودی انسان

۱۱.....	پیشگفتار
۱۸.....	مقدمه
۲۱.....	معنی واژه انسان
۲۳.....	انسان شناسی
۲۸.....	انسان شناسی فلسفی
۳۴.....	انسان از منظر مکاتب فلسفه اسلامی
۳۷.....	انسان شناسی از دیدگاه روان شناسی
۳۹.....	مکتب ساخت گرایی
۴۰.....	روان شناسی رفتار گرایی
۴۱.....	روان شناسی تحلیلی (روان تحلیلی)
۴۲.....	روان شناسی کلامی
۴۳.....	روان شناسی کمال
۴۵.....	عناصر اصلی ساخت روحی انسان
۴۹.....	ماهیت انسان
۵۳.....	ابعاد وجودی انسان
۵۵.....	رویکرد ابن سینا به نفس
۵۷.....	رویکرد شیخ اشراق به نفس
۵۸.....	رویکرد ملاصدرا به نفس
۵۹.....	انسان از منظر دین
۶۲.....	جمع بندی؛ ضرورت انسان شناسی

فصل دوم: شناخت نیازهای انسان

۶۶.....	مقدمه
۶۷.....	مفهوم نیاز
۶۸.....	نیازهای انسان
۷۸.....	طبقه بندی نیازها
۸۹.....	انواع نیازهای انسان از دیدگاه شهید مطهری
۹۰.....	نیازهای واقعی و نیازهای کاذب (غیر واقعی)
۹۳.....	نیازهای مادی و معنوی

۹۳.....	ارتباط میان نیازهای مادی و معنوی
۹۴.....	تعالیم اسلام در ارضای نیازهای مادی
۹۵.....	اصلی‌ترین نیازهای معنوی
۹۸.....	جمع‌بندی

فصل سوم: اهمیت سفر در زندگی انسان

۱۰۰.....	مقدمه
۱۰۱.....	مفهوم سفر
۱۱۴.....	تاریخ و پیشینه سفر در جهان
۱۲۰.....	تاریخ و پیشینه سفر در ایران
۱۲۵.....	دلایل و اهمیت سفر
۱۳۵.....	جمع‌بندی

بخش دوم: اصول و مبانی گردشگری مذهبی

فصل چهارم: زیارت صنعت گردشگری

۱۳۸.....	مقدمه
۱۴۲.....	خدمات
۱۴۷.....	مهمان‌نوازی
۱۵۷.....	تاریخچه گردشگری در جهان
۱۵۹.....	تاریخچه گردشگری در ایران
۱۶۲.....	پیشینه تشکیل سازمان جهانی گردشگری
۱۶۳.....	مفاهیم گردشگری
۱۶۸.....	خدمات بخش خصوصی و غیرانتفاعی
۱۶۹.....	خدمات بخش دولتی
۱۹۰.....	ویژگی‌های صنعت گردشگری
۱۹۷.....	انواع رویکردهای گونه‌شناسی گردشگری
۲۰۲.....	انواع گردشگری

فصل پنجم: اصول و مبانی گردشگری مذهبی

۲۱۰.....	مقدمه
۲۱۱.....	مذهب
۲۱۲.....	مذهب از دیدگاه واژه‌شناسی
۲۱۵.....	مذهب از دیدگاه اصطلاحی
۲۲۵.....	مذهب و فرهنگ

۲۲۸.....	طبقه‌بندی ادیان
۲۲۹.....	وجوه مشترک ادیان و آئین‌ها
۲۳۲.....	پرستش - عبادت
۲۳۸.....	مذهب و گردشگری
۲۳۹.....	زیارت
۲۴۴.....	مفهوم گردشگری مذهبی
۲۴۷.....	اهمیت گردشگری مذهبی
۲۴۹.....	پیشینه گردشگری مذهبی
۲۵۰.....	گونه‌شناسی گردشگری مذهبی
۲۵۵.....	آثار گردشگری مذهبی

بخش سوم: گردشگری مذهبی در آئین‌ها و ادیان توحیدی

فصل هشتم: گردشگری مذهبی در آیین‌های هندوئیسم و بودیسم

۲۶۴.....	مقدمه
۲۶۵.....	آیین هندوئیسم
۲۷۱.....	دوران‌های آیین منده
۲۹۰.....	تصویر کلی خدا در آیین‌ها
۲۹۱.....	خدایان و مقدسات مردم هند
۳۱۴.....	آیین بودیسم

فصل هفتم: گردشگری مذهبی در ادیان توحیدی

۳۳۶.....	مقدمه
۳۳۷.....	دین زرتشت
۳۵۵.....	جایگاه سفر در دین زرتشت
۳۵۷.....	اماکن مقدس زرتشتیان
۳۶۸.....	دین یهود
۳۷۴.....	ده فرمان حضرت موسی
۳۷۶.....	اصول سیزده‌گانه در دین یهود
۳۸۲.....	تاریخچه بیت المقدس
۳۹۰.....	فرقه‌های یهودی
۳۹۵.....	آیین‌های مذهبی دین یهود
۴۰۷.....	اماکن مقدس یهودیان در ایران
۴۱۴.....	دین مسیحیت

فرقه‌های مسیحیت.....	۴۱۶
آیین‌های مذهبی دین مسیحیت.....	۴۲۰
جایگاه سفر در دین مسیحیت.....	۴۲۹
کلیسا؛ مکان مقدس مسیحیان.....	۴۳۳
اماکن مقدس مسیحیان.....	۴۳۷
اماکن مقدس مسیحیان در ایران.....	۴۴۰
دین اسلام.....	۴۵۰
آیین‌های مذهبی دین اسلام.....	۴۵۶
اماکن مذهبی دین اسلام.....	۴۷۸
فصل هشتم: مقاصد و جاذبه‌های گردشگری مذهبی	

مقدمه.....	۵۰۶
اماکن مقدس و مذهبی.....	۵۰۷
مفهوم مقدس و امر شریف از منظر لغوی و اصطلاحی.....	۵۰۷
نظریه رودلف اوتو در مورد مقدس.....	۵۰۸
مفهوم قداست در اسلام.....	۵۱۲
مفهوم مکان مقدس.....	۵۱۳
نگرش به اماکن مقدس ایران در دوره صدر.....	۵۱۶
نگرش به اماکن مقدس در دوره افشار و زند.....	۵۱۸
طبقه‌بندی اماکن و جاذبه‌های مذهبی به تفکیک مکان جغرافیایی.....	۵۲۰
مقاصد گردشگری مذهبی در ایران.....	۵۲۶
اماکن مقدس در جهان.....	۶۰۸
جمع‌بندی.....	۶۳۰

بخش چهارم: دریچه‌ای به رویکردهای مدیریتی گردشگری مذهبی

فصل نهم: رویکردهای مدیریتی در گردشگری مذهبی

مقدمه.....	۶۳۶
منحصر به فرد بودن گردشگری مذهبی.....	۶۳۸
اهمیت گردشگری مذهبی از دیدگاه اقتصادی.....	۶۴۳
رویکردهای مدیریت گردشگری مذهبی در یک نگاه.....	۶۵۵
خدمات گردشگری مذهبی.....	۶۶۳
برنامه‌ریزی گردشگری مذهبی.....	۶۷۱
بازاریابی گردشگری مذهبی.....	۶۸۲

انسان موجودی است مرکب از جسم و روح که بر این اساس پیچیده‌ترین مخلوق آفرینش لقب گرفته است. انسان به موازات بعد روحانی خویش، فراتر از دنیای مادی رفته و از قدرت و توان روحانی و غیرمادی برخوردار است که شناخت وی را بیش از پیش سخت کرده و به عبارتی وظایف و مسئولیت‌هایش را دشوارتر ساخته است. انسان به قوه عقلی که دارد، بی‌محابا بر روی کره خاکی ورود نیافته و بود گواه بر برتری و تمایز وی از سایر موجودات است که به شک و طایف و انتظاراتی را از وی ایجاد خواهد نمود. لذا جدا از توجهات و رویکردهای دینی به وجود انسان، عوالم غرب و فیلسوفان نیز این موضوع اذعان داشته و وی را صرفاً برای زیستن به سان سایر موجودات روی کره خاکی نمی‌دانند.

به همین سبب شناخت وجود وی، بدون درک و شنایی با احتیاجاتش، سایر امور را دشوار می‌نماید. از این رو در مواجهه با هر سیستمی، خواه انسان باشد و یا هر موجود دیگر چه زنده و چه مصنوع، شناخت ساختار و کارکرد و چه بسا نیازهایی که در وی وجود دارد، بیش از پیش ضروری بوده و این از گام‌های نخستین ورود به شناخت وی در هر زمینه و مقوله‌ای می‌باشد.

انسان در طول تاریخ در جستجوی کمال و تعالی گام برداشته و این مهم از نیازهای فطری انسانی است که به طرق گوناگون در جهت تأمین آن اقدام نموده است. انسان بر مبنای نیاز رشد پا به عرصه خاکی گذاشته و سیر آفاق و انفس و حرکت بر روی زمین را در جهت تأمین شناخت، تعالی و کنجکاوی فطری اش برگزیده است. از این رو سفر و حرکت در میان فرهنگ‌ها، مذاهب، اقوام و نژادهای گوناگون گامی مهم در جهت کمال انسانی تلقی شده و انسان به باور، اعتقاد و ایمان درونی اش این مهم را اتخاذ نموده است.

از نگاه فلاسفه، جامعه شناسان، روانشناسان، سیاست‌مداران، علمای دین و عرصه ن، باور و تمسک به یک مذهب ریشه در همین کمال جویی انسان داشته و مذهب همواره در طول تاریخ، عنصر کلیدی زندگی جوامع محسوب شده و همواره با فراز و نشیب‌هایی همراه بوده است. اعتقادات، منش و ریشه در سبک و منش زندگی انسان دارد، باور فردی تعیین کننده رفتار بوده و بسیاری از فعالیت‌های انسانی را رقم می‌زند. در این بین سفر به عنوان یکی از ملزومات مهم زندگی بشری، تحت تأثیر باور و اعتقادات قرار داشته و منجر به حرکت و سوق دادن انسان به سفر شده است. نقش مذهب در مطالعات گردشگری آنچنان اهمیت دارد که قلمی ازین سفرها را ملقب به زیارت عنوان کرده‌اند. در سالیان دور که همانند زندگی صنعتی امروزی، بشر به راحتی نمی‌توانست در زمین از نقطه‌ای به نقطه دیگر جا به جا شود، سفرهای زیارتی با تأکید بر باور و اعتقادات شکل گرفته و انسان‌ها با تمامی سختی‌هایی که پیش رویشان بود، به سفر می‌رفتند.